

Som haj Bóh!

Sy-li spěval,
Pilne dželaš,
Strowja če
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Přez spař mérny
Čerstwosć da.

Njeh ty spěvaš,
Swérne dželaš
Wśedne dny;
Džen pak swjaty,
Duši daty,
Wotpođn ty.

Z njebjes mana,
Njeh či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokrěw če!

F.

→ Sserbske njedželske lopjeno. ←

Wudawa ſo kóždu ſobotu w Gsmolerjez knihiczhchčeřni w Budyschinje a je tam ſa ſchtwórtlétne pſchedplatu 40 pj. doſtacž.

Jubilate.

Jana 16, 16—23.

Jubilate, to je wylkaječe, rěfa dženžniſcha njedžela. Jubilate, tak klinči pſches zyli ſtwórbu, kofraž ſ dolheho ſymſkeho ſpanja nětk ſ nowemu žiwenju wotueži. Prjedy hacž w druhich létach, je lětsa naſečzo do naſcheho kraja ſacžahnylo. Hžom puſhczěja ſo pupki na ſhtomach a prěnje ſelene lopjena roſwiwoja ſo, hžom ſežěja prěnje kwětki w ſahrodach a ptacžki wróčza ſo ſ dalokich krajow ſ nam. Wone wſchě ežinja po napominanju 66. psalma, wot kotrehož ma dženžniſcha njedžela ſwoje mjeno: „Wylkaječe Bohu wſchitke kraje, ſpěwajče ſ cžescži jeho mjenia; khwalce jeho kraſnje; praječe ſ Bohu: „tak džiwnie ſu twoje ſkutki.“ A hdyž my na jaſnym ſlonečnym naſetnym dnju pſches pola a hona džemý a na Bože džiwnie ſkutki ſedžbujemy, dha budže tež naſcha wutroba wježela a pſches naſchu dufchu klinči ſpěwanje a wylkanje ſ cžescži naſcheho Boha.

Jubilate, tak napomina naſ jutrowny čaſ, w kotrejmy nětk ſtejmy. Jutrowny čaſ je wulki wježely čaſ kſchecžijanskeje zyrkwe. W nim dopjelní ſo ſłowo 118. psalma: „S wježelosćžu ſo ſpěwa wot teho ſboža w hětach tych prawych: prawiza teho Čnjeſa dobyla. We wſchitkých Božich domach ſaspěwaja ſo nětk khrlusche wježela a dobyčza ſe khwalbe wulkeho jutrowneho ferschty, kž běſche morw a je nětk žitv do wěčnosće, kž je ſmjerči móz wſal a žiwenje a njesachodnosć na ſwětlo pſchinjeſt, kž je naſ ſ Bohom wujednał a Bože džecži ſejnili.

Jubilate, to pak nježmě jeno ſa jutrowny čaſ pła-
cicž, to dyrbi heſlo naſcheho zyloho žiwenja bycz. Hdy
bychmy pſchezo wopomnili, ſhoto na naſchej kſchecžijanskej
wěrje mamy, kſko troſchta ſ Božeho ſłowa, kſko možy
ſ naſcheje wěry, kſko wježela na naſchim ſbóžniku, žeňje
njebychmy pſchecžali, wylkacz a Boha khwalicž. Ale je
naſche žiwenje woprawdze tajke jubilate? Ach, tak bórsy
pſheměni ſo naſche wježele do hórkeje ſrudobý, naſche
wylkanje do płaſkanja a žałosćenja! A tola žada ſebi kóžda
wutroba po wěrnym njesachodnym wježelu. Tak ſbožowni
bychmy byli, hdy bychmy jo měli! Luby cžitarjo, jeli ſy
kſchecžijan, niz jeno po mjenje, ale woprawdze, dha mó-
žesch ty kóždny čaſ wježely bycz. Je zylo wopacžne
měnjenje, kotrež husto ſlyſhimy, ſo ſu kſchecžijenjo ſrudni
ludžo, kotsiž wo prawym wježelu nicžo njewiedža. Na-
wopat je wěrno. Ženo kſchecžijenjo ſu woprawdze wježeli
ludžo, woni jenicžy móža pſchi wſchitkých ſwonkownych
cžebnosćzach we wutrobie wježeli bycz. Duz̄ roſpominajmy
ſebi: Žiwenje kſchecžijana je traſaze jubilate. Naſch ſbóžnik poſaže nam w naſchim teſcež:

1. ſhoto jenicžy móže wježele kſchecžijana mylicž;
2. tak ſo wſchitke ſrudobý do wježela pſchewobroęza.

1. Běſche wječzor ſeleneho ſchtwórtka. Tón Čnjeſ běſche ſe ſwojimi wucžobníkami na vucžu do ſahrody Gethſemane. Wón wjedžesche, ſo je hodžina bliſko, w kotrejž budže wón do rukow ſwojich njeſcheczelow podaſh. Dego wucžobníz hifcze wo tym nicžo njewiedžachu. Drje po wſchém, ſhoto běchu w poſledních hodžinach ſly-

scheli a widżeli, dżęchu khutne myśle psches jich wutrobu. Ale so móže ſo jim jich lubowaný mischtr wsacż, so nje- budża jeho wjazh widżecż, to ſdasche ſo jim zyle njemóžne bycż, tak ſo na to ani njemyßlachu. Dha praji Jefuš k nim: „Po małej khwili njebudżecze wy mje widżecż, a pał po małej khwili budżecze mje widżecż; dokelż ja du k Wótzej.“ Wucżobnizh njesroshymichu tute słowa. Gso džiwajo hladachu jedyn na drugiego a dżachu mjes ſobu: Schto to je, ſo wón nam praji? Jefuš ſpóſna, ſo chzýchu ſo wucżobnizh jeho prashecz, tež wukładuje wón jim swoje słowa: „Gawěrnje, ſawěrnje, ja praju wam: Wy budżecze płakacz a żałoscziecz, ale ſwét ſo budże wje- ſelicż; wy pał budżecze ſrudni.“ Kaf bórshy ſu ſo tute słowa dopjeliſe! Po małej khwili, někotre hodžinu poſdži- ſcho, wucżobnizh swojego mischtra wjazh njewidżachu. Wón bu wot hrubych wojaſow jath a woni wopuszczeńichu jeho wſchitz. A ſaſho po małej khwili wiſasche wón na kſchizu a wumrje żałosznui ſmijercż a jeho czélo bu do rowa khowane, a rov ſ wilkim famjenjom ſanknieny a famjeń ſa- ſuglowaný. Dha buchu wucżobnizh ſrudni a ſu hórkę ſyłsy płakali. Grudne dżęchu jutrownicžku rano żony k rowej, ſo býchu Jefuſowe czélo żałbowala; płakajo ſkorži Marja Madlena: woni ſu mojego Knjeſa prjecż wſali a ja njewém, hdże ſu jeho położili; ſrudnaj dżeschtaj jutrow- nicžku popołdnju wucżobnikaj do Emauſa, ſrudni ſedżachu jutrownicžku wjecžor wucżobnizh ſady ſamknjenych durjow. Wſchitke jich wjeſele běſche ſaſchło, dokelż Jefuſa njewi- dżachu. Ale ſwét je ſo wjeſeliſ. Wjeſeli ſtejachu Tari- ſeſzny pod kſchizom a wuſměwachu muža bołosczów, kiz běſche druhim pomhał a ſam ſebi pomhacż njemóžesche. Nětk běchu dozpili, ſchtož chzýchu, nětk běchu wot wulfeje staroſcze wuſwobodzeni, jich móz bě twjerdże ſaložen, tutón Jefuſ njemóžesche jim wjazh ſchfodžicż. Wjeſeli ſu jutry ſwjecžili.

Pschezo hishcze dopjelsi so slowo teho knjesa: „Wij budzecze plakacze a załosezie, ale swet budze so wjezelicze, wy pak budzecze frudni.“ Boh wiedze tych swojich husto zyle hinak, hacze woni chzedza. Czezke staroscze cziszcze naschu wutrobu, nasche najrjeische nadzije sjebaja naš, njeſbože potrjedi naš na naschim samozenju, khoroscze pschiindze na naš a na naschich lubych. My chzemym to najlepsche, ale to so njeſchiposnaje, my wopokaſujemy dobroty a žnejemym njedzak. My dzelamym pilnje a ujewidzimy plody. Boh woſmje nam to najlubsche, schtož mam. Sawernje, dha ſańdze nasche wjeſele a nascha wutroba budze frudna. Ja ſnaju hishcze wjetſchu frudobu, wo fotrejž wſchak swet niežo njewě, fotraž pak kſchesczijana cžim bōle cziszczezi. My ſmym ſhonili: Kaf ſbóžny ſym, hdvž wotpocžuju, mój Jeſu, w twojej lubosczi, ale tajke ſbóžne hodžiny so rucze minu a čaſhy pschiindu, w fotrychž niežo wo bliſkoſczi teho knjesa nječujemy. My so modlimy, ale naſhim modlitwam pobrachuje móz, so do njebjieß poſběhnycz. My czitamy w bibliji, ale nimamym žeaneje nutrnoſcze, a kaf jeno so tež prózujemy, my ju ſebi dobycz njemóžemy. Dwelowanja ſapschimnu naschu duschu, hacze ſmym my woprawdze w hnadle pola Boha, hacze móže a chze nam naſch Sbóžnik w kózdej nufy pomhacz. My wojujemy pscheczivo hrécham, ale pschezo ſažo wopokaſuje so hréch jako kylniſchi hacze my a my padnijemy. My widzimy, kaf budze zyrkej teho knjesa wot wſchitkich stronow nadběhowana, kaf liwzy ju ſopręja, kaf njewera a bjeſbóžnoſcz w naſhim ludu pschibera. To wſchitko frudzi naſchu wu-

trobu jara. Ale ſwět ſo nad tým wjeſeli. Šwět ſo wjeſeli, hdvž ſo kſchesczijanam hubjenje wjedze a hani jich: hdze dha je wasch Bóh? Schto pomha wam wascha wéra? Šwět ſo wjeſeli, hdvž budze kſchesczijan wot hrěcha pſche-ſhwatany a leſtruje: Hlaježe, tajz̄y ſu kſchesczijenjo. Šwět ſo wjeſeli, hdvž pytnje njewěrjaz̄y dopokasac̄, ſo je Bože ſłowo połne bludow a wopacžnoſc̄ow a wyſka: kſchesczijanska wéra je pſchewinjena. — Ale je woprawdze tuta knicžomna wjeſełosc̄ ſwěta, ſu woprawdze naſche staroſc̄e, naſche ſjebane nadžije, naſcha małowéra, naſcha ſlaboſc̄ najhlubſcha pſchicžina, ſo ſo naſche wjeſele do ſrudobý pſchewobroc̄i. Ně, ale najhlubſche a poſlednje žórlo wſchitfeje ſrudobý a wſcheho ſrudženja kſchesczijana je, ſo my Jeſuſa njewidžimy. Hd̄y býchmy jeho widželi, my njebýchmy ſo bojaſnie starali, my njebýchmy ſemiske wěz̄y pytali, jaſo by naſche ſbože wot nich wotwiſowało, my njebýchmy pſchi rowach płakali faž cži, kiž žaneje nadžije nimaju; my njebýchmy pſches žane dwělowanie, pſches žanu ſlaboſc̄, pſches žanu móz njewěry w naſchej wérje nje- wěſcži býli, ale býchmy tež w najczežſchich cžaſbach wyſkali: „Czechodla ſo dyrbjal rudžic̄? Wſchaf ja ſam Khrysta mam, schtó chze mje ſlē ſudžic̄? Schtó mi móže njebjo rubic̄?” To jeniečke, schtož móže kſchesczijanej jeho wjeſele wſac̄, je, ſo wón wjaz̄y Jeſuſa njewidži. To je ta jeniečka najhlubſcha pſchicžina ſrudobý kſchesczijana.

2. Ale tuta śrudoba móže a dyrbi šo do wjeſela pschewobrocíež. „Po małej khwili budżecze mje widźicž“. Ja chzu waſ ſaſo widźicž a waſcha wutroba budże ſo swieſtelicž a waſche wjeſele nichtó njebudże wot waſ precz wſacž.“ Kaf kraſnje ſu ſo tute ſłowa nad wucžobnifami dopjeliſte! Po małej khwili, po 3 dnjach, widźachu teho Knjesa ſaſo a jich śrudoba pschewobrocí ſo do najſbóžniſcheho wjeſela. Taſko Marja Madlena horjestanje-neho pósna, wýſka wona: Rabbuni, mój miſchtrje. Połnej wjeſela khwatataj wucžobnikaj ſ Ěmauſza do Jeruſalema, ſo býſchtaj wucžobnikam pschipowjedałoſ: Jesuſ je žiwý, a wýſkajo klineži jímaj napscheceživo: my ſmý teho Knjesa widźeli. Sſo modlo padnje Thomaſch psched horjestanje-nym na ſwoje kolenia a wusnaje: mój Kniježe a mój Božo! Wſchitka bojoſcž, śrudoba, staroſcž běſche ſaſchla. Taſko teho Knjesa widźachu, bučhu wjeſeli, kaž hishcze ženje we ſwojim žiwjenju. A tuta wjeſeloscž je w jich wutrobach žiwa wostała; jich zyłe žiwjenje bu trajaze jubilate. Tež jaſko ſo tón Knjes po małej khwili psched jich wocžomaj ſhubi a ſ ſwojemu Wótzej džesche, njebečhu śrudni, ně, woni wróczichu ſo do Jeruſalema ſ wulkej wjeſeloscžu. A tutu wjeſeloscž njeje nichtó wot nich prjecz wſacž mohl. Drje wjeſle czežkeho ſu hishcze ſhonili. Ale Pawoł wusnaje: ja ſym psches wěru we wjeſeloscži w kóždej naſhei žałoscži. A Pětr je wěſty, ſo budże tón Bóh wscheje hnady naſ, kiž my mału khwilku czerpimy, dohotowacž, wobtwjerdžicž, poſylnicž a ſaložicž. Njeje, jaſko by Pětr pschi tym ſłowię: „mału khwilu“ ſo dopomniſ na tamne: „po małej khwili budža mje widźicž?“ Krótka běſche jich śrudoba, wěcznje traje jich wjeſele.

Bo malej t̄hwili dýrbi tež našcha frudoba ſo do
wjeſela pſchemobrocíz. Tež ty, luby kſchecíjano, móžes
a dýrbis a teho knjeſa ſaſo widzecíz. Wón je wſchaf poła
tebje. Ty ujetrjebaſ a nicžo cžinicíz, hacž ſwojej mocži
poſběhnycíz a na njeho hladacíz a jemu ſwoju wutrobu
pſchepodacíz. Spytaj to jeno, ſdžerž ſo k jeho ſłowje: „ja
chzu waſ ſaſo widzicíz a waſcha wutroba budže ſo wjeſe-

licz"; ty shonišč bórsh, tak ſrudoba ſ twojeje wutroby czeka a ſbóžna wjeſełoscž do njeje ſaczeſhne. Czim wěſciſho ſmějefch ſwojego ſbóžnika, czim wutrobnischo ſ nim wobkhadžueſh, czim wjetſcha budže twoja wjeſełoscž; ty ſabydžesč na ſwoju žałoscž, njebeſke mozy wuliwaju ſo do twojeje dusche a ty budžesč wěſty, ſo njemóže tebeje ničo wotdželieſh wot luboſče Božeje, kotař je w Khryſtuſu Jeſuſu. A tutu wjeſełoscž njemóže ničto wot tebeje wſacž, ani ſrudoba ani ſmijereſh, ani hanjenje ani wužměſchenje, ani hrěch ani ſlaboſče. Drje tak někotry czemny pucž dyrbisč hiſhcze khodžieſh a tak někotre praschenje budže hiſhcze w twojej wutrobie wotucžicž, ale w twojej wutrobie knježi wjeſełoscž. Twoje žiwenje je trajaze jubilate. Drje wſchitka wjeſełoscž tu na ſemi je njezyla. Hatte hdyž ſmy ſo poſlednje bědzenje dobědžili, budžemy teho Knjeſa wiđieſh wot woblicža k woblicžu, a potom je wſchitka ſrudoba pſchewinjena a naſche wjeſele je dokonjane. Ale po malej ſhwili ſmy domach. Potom ſmějemy wěczne, poſne jubilate.

Hamjen.

M. w B.

Šrudoba a ſpěw.

Seym ſrudny ja tu ſ czažami,
So ból mje cziſhczi we duschi
A we mni klapa njeměrna
Tak thſchnje moja wutroba —
Dha bórsh ſebi pomýſlu:
Shto czežiſh takle wutrobu?
Sso wſdawaj wſcheje thſchnoſeſh,
Ta ból wot ſleho ducha je.

Na Khryſta na to ſpominam,
A hlej, ſ tym troſcht a poſoj mam;
Wón praſi poſny miloſeſh:
Sso njeboj w horju, ſrudobje!
A hnydom ſpěw mi we duschi
Majpredy ſ cziha ſakſinczi,
Hacž ſkónčenje mózne pſchibywa
A duch jón ſ hložom ſanocha.

Czim jažniſhō te ſynki du,
Czim ſradniſhi ſym w ſbóžniku;
S nim rjeſche ſlónzo ſahwěſhi
A ſbóžny měr mi we duschi!
Duž, ſym-li ſaſo pod horjom,
Sso Khryſta jinam ſe ſpěwom:
To duschi nowy poſoj da,
Wſcha ból ſo ſ njeje wuſpěwa!

K. A. Fiedler.

Shto ſo wam ſda wot Khryſtuſa, czeji ſyn je wón?

Chzechli ſo do Khryſtuſa ſabjeracž, dha wopomí najprjódžy, ſo ſy na ſhwatu ſemju ſtupiſ, a wuſui ſo ſwoje cziſhe wot ſwojeju nohow. Hdyž ty ſebi na njeho myžliſh we ſwojej wutrobie, hdyž my wo nim rěčimy, dha je wón pola naſ, ſiž je ſlubil: Ža ſym pola waſ wſchitke dny hacž do ſkónčenja ſhweta; wón je tež nět pola tebje, a wobdawa tebje, hacž runje ſtej twojej czeſnej wocži džeržanej a njemóžetej jeho wuhladacž, a ja ſo nadžijam, ſo ſy hýžom doſež husto we ſwojim žiwenju, we wužwyczenych wokomknjenjach jeho wobſbožazu, wobhnadžazu a troſchtowazu bliſkoſež bohacze ſacžuwał.

Schtóž chze nět tamne Knjeſowe praschenje na Farifejſtich we ſwojej wutrobie roſpominacž, tón je na ſhwatu ſemju ſtupiſ. Tole praschenje, kotrež je prěni ras ſ Jeſuſoweho rta wuſchlo, wot teho czaža ſem nihdý wjazy woněmicž njebudže, ale dže po ſwojim ſhodze pſches lětſtotki a lětlyſazh, a kóždy nowy cžlowiſſi ſplash, kotrež na tule ſemju pſchińdze, budže ſo ſ nowa tak praschenz hacž do ſkónčenja ſhweta, a kóždy cžlowiſek, ſiž je junfróz wo Khryſtuſu ſkýſchal, a njeje runje won do cziſta ſwjeſchny a tórný, pyta ſebi wotmolwjenje na tamne Knjeſowe praschenje na Farifejſtich; pſchetož tole praschenje ma w ſebi najwyschſche potajnſtwo a je praschenje wſchitſich praschenjow. A ſchtóž naſch czaž ſnaje a ſo kuf ſ nim naſkladuje, tón tež derje wě, ſo ſo runje naſch czaž bóle dyžli hdy priedy, ſo Khryſtuſom ſabjera a ſebi wotmolwjenje wo nim žada, a tola je wotmolwjenje hýžom dawno date; tón ſam, ſiž je ſo prěni ras tak pſchala, je tež wotmolwjenje daſ; a jeno wón móžesche je dacž. Farifejſzy wſchala tež wotmolwjenje dachu: „Davitowy!” a woprawdze; Farifejſka ſchlachta, ſiž nihdý njeumréwa, horda, naduta ſchlachta, naduta na ſamu ſwoju cžlowiſſu mudroſež, wobtwjerdžuje a wobſručuje hiſhcze dženſha: Davitowy, to paſ rěka: cžlowiſecž! Pſchetož hiſhcze dženſh, kož kóždy czaž, je Khryſtuſ wot Boha poſtajeny k ſnamjenju, pſchecžiwo kotremuž ko rěčez budže, a Pawoł ſ prawom rjefnje: doſkelž ſhwět pſches ſwoju mudroſež Boha w Božej mudroſci njepona, lubjeſche ſo Bohu, pſches tórne předowanje ſbóžnych cžinicž tých, ſiž na to wěrja.

Mój luby kſchecžijano! jeli ſo nimaſh žaneho druhého wotmolwjenja na praschenje wſchitſich praschenjow, jeli ſo czi Khryſtuſ ničo njeje, khiba ſyn Davitowy: ſy wobžarujomny; tole wotmolwjenje njeſdawa žaneho měra do twojej njemérneje dusche, a njepſchinjeſh czi žaneho wotpočinka do wutroby. Tónle Khryſtuſ czi ničo pomhač ſnjemóže; pſchetož Davitowy ſy je hréſchnik, jako Davit tež běſche, jako wſchitzh cžlowiſkojo ſu; pſchetož woni ſu wſchitzh hréſchnizh; hréſchnik paſ njemóže hréſchnika wumóz.

Ale khwalený budž Bóh! Czi, na kotrechž wočomaj je Bóh ſhwatý Duch ſwoje hephata = wotewi ſo! praſit, maja hiſhcze druhé wotmolwjenje a wylſaja ſ Pětrom: My ſym wěrili a pónali, ſo ty ſy Khryſtuſ, teho ſiweho Boha Gšyn; a tón Knjeſ tež k Pětrej prajesche: ſbóžny ſy ty; pſchetož czeļo a ſrej njeje czi to ſjewiko, ale mój Wóčez w njebeſach; haj, ſam wot ſo njemóže czi tole pónacze pſchińež; pſchetož njebeſka mudroſež to je, a dyrbí tebi ſ njebeſe dele data bycz. Ničto njemóže Khryſtuſej Knjeſ rělač, khiba pſches ſw. Ducha. A naſch Knjeſ je ſam pſched wylſchim měſchnikom wuſnał: ja ſym, a je ſe ſwojimi ſkowami a ſkutkami wobſwědečał: ja ſym! Njeſnajech tý Jeſuſowe ſlowa: Ža ſym tón pucž, ta wěrnoſež, to žiwenje, a ſaſo: ja ſym to horjewtanje, to ſwětlo ſhweta, ja chzu waſ wokſchewicz! Kajke ſlowa! kotrež cžlowiſek je hdy ſo ſkrobliſ, tajke ſlowa ſam wo ſebi praſicž!

A nochzeczeſli wý wěrcež mojim ſkowam, dha wěrcež tola mojim ſkutkam; pſchetož ničto njemóže te ſkutki cžinicž, kotrež ja cžinju. A ſnajech tý najwožebniſchi, najwjetſchi ſkutk Jeſuſowý? naibóle do wočow padažy, kotrež wſchala Farifejſzy hiſhcze njeſnajachu. Žeho zýrkaj je jeho najwjetſchi ſkutk! A dobyczeſiž dže wón, kral teje ſameje, w njej pſches lětſtotki a lětlyſazh, a wostawa, kajkiž je; kralojo pſchińdu a ſaſnu, a tež jich mjenia wjazy njeſnajech, ale wón wostawa. Julian běſche poſledni romski khežor, ſiž wjeczorne a raiſche kraje ſjednočesche pſched ſwojim knjeſtowom; jeho khežorſtwo bě ſaſo tak wulke, kaž Augustuſowe běſche, wo kotrež píſane ſteji, ſo wón pſchilaſnie wuńcž dasche, ſo by wſchitkón ſhwět ſapiſaný był. Wón bě žiwý woſko lěta 360 po Khryſtuſu, a widzeſche nadawſ ſwojego žiwenja w tym, ſo chžysche staremu pohanſtu ſaſo horje pomhač, kſchecžijansku zýrkaj paſ, kotař běſche hýžom

tehdh wulka móz w romskim khézorstwie, wutupicž; radžiko ho jemu njeje; dónidže i wóinje s Persiskimi, a wot jédojteho schipa trzecheny, bě wón mréjo swoju ruku na bitwischczu ležo posběhnýl a prajík: th by dobył Galilejski! — To běsche lětza psched 100 lětami; tehdh ležesche Napoleon jako czežki prut Boži na naschim němskim kraju. Wón chzysche ſebi tež Rusku podcziſnycž, a jako bu jemu prajene: „Ruszy leža na kolenach a proscha Boha wo pomož“, dha bě wón rjeſnýl: ja chzu s mojimi 500 000 bajonettami jich modlitwy i hanibje pschinjeſcž. My pak wěmy, kotry kral je i hanibje pschischoł, wěmy tež, kotry kral je wostał; a wón tež wostanie njedžitajo na wschón wotpad, njewěru a pschiwér. Njech wotpaduja na prawizh a lěvizh, druhe tawshnthy, wjozhy tawshnтов, hacž je jich wotpadlo, ſastupuje do tych wuprōdnjenych rynkow a posběhuja swoj hłob a wyskaja: Rabbi, th by Boži Gšyn, th by kral Izraelski.

Džerž ho, duscha, tuteho Jeſuža, wschitko druhe njepomha!

Ale hłowne wopofasmo ſa to, ſo je Chrystus Boži Gšyn, masch ſam w ſebi, we ſwojej wutrobje! Njeje twoja wutroba pschezo ſažo i njemu czebrjena, nimasch wutrobne žadanie po nim? Njebljschich hłob we ſwojim ſwědomnju: Wón je, kž je mi trjeba, wón ſam móže mi pomhač a hewal žadyn?

O wěcznje derje tebi, hdyž ſwoju wutrobu ho praschesch: ſchto ho tebi ſda wo Chrystusu, czeji byn je wón! a wona da tebi wotmolwenje: Ja, ſy whole wěrika a pósnała, ſo je wón Chrystus, teho žiweho Boha Gšyn. A temu dopomhaj cži Bóh, luby Knjes! Hamjen!

Troscht i dróhi.

Stara, živjenjaſhyta matka, khora a hubjena na ſwojim twjerdym ſožu ležesche. Wona ſebi po ſbóžnym ſkonečenju žadache, dokež běsche hižom na wschě 86 lět stara. Bohužel dyrbjesche widżecž, ſo bu tym ſwojim wſchědnie ſi wjetſchej wobcežnoſcžu. „Woni bychu mje rad wothyli“, tak ras i ſwojej pscheczelniž ſyňchowosche, „pschezo porědſho ſe mni pohladaju, a hdy bych ſ farh wſchědnie bytnu poliſku njedostawała, bych ſ hłodom ſawutlicž dyrbiała.“ Gšyn a pschichodna džowka běſchtaj jej najhubjenschu ſtwiežku pschopofasaloj, hdyž běsche jeno najnuſniſcha domjaza nadoba. Haj wonaſ pscheczivo starej maczeri duschnaj njeběſhtoj. Tež džecži džecži nicžo lepsche njeběchu. Wone wſchak nicžo druhe pola starſcheju njewidžachu. Se wſchěch rěčow, kž by wona ſu a tam ſklyſchała, ſpóſna, ſo by jejna ſmijercž wſchěm jara witana byla. To ju wějo bolesche a wona by husto ſyňchyla: „Je dha wſchó do cžista ſabyte, ſchtož ſy whole ſyńcze dny jím cžiniła?“ Hdyž by ju něſchtó wopýtał, bě pschezo ſrudniſcha a žadyn troscht njemóžesche ju ſměrowacž.

Nas pak, hdyž jejna pscheczelniž ſažo pschińdže, namaka ju wona troſhtnu a ſpolojnu we ſožu ležo. Wona wjozhy njeforžesche ani njemorkotaſche. Hdyž ſo ju jejna pscheczelniž praschesche, ſak je to pschischoł, duž jej khora wotmolwi, ſo je jej Bóh tajki rjanu troscht i dróhi pôzlał. Gšoboru wjeczor běsche pschi wotewrjenych wólnach wólkach na haſh džecži ſebi ſchpruchi pschecbzchowacž ſklyſchała. Majvředy drje njebě nicžo roſyńcze mohla. Potom pak běchu te džecži na ſerdž, kž pod jejnymi wólnymi wižasche, ſaleſſe a ſo tam dale pschecbzchowacze, ſak ſo móžesche nětko wſchó roſyńcze. Jedyn ſ tych ſchpruchow bě: „Wſchitku wáſchu staroſez cžižnycze na Boha, pschetož wón ſo ſa waž ſtara.“ A na to tutu khěrluſchownu ſchtucžku ſklyſchach:

„Nihdy njeje njefože tak dolho trało,
So by to ſamo ſažo njepchestało;

Skicž ruku mi,

So po hnadi

Tež moje njefože by ſwoj kónz wſalo!“

To je mje tak troſhtowało, ſo ſy whole nětko ſe wſchém ſpołojom. Za wěm, Bóh ſebi tež po mnje w prawym čaſu pschińdže. A Bóh je to cžinił. Bóh ſy na to je ju Bóh ſi čeſczu do ſwojego njebjeſkeho raja wſał.

Bórk ſa evangeliſkich Sſerbów.

Nasch Gbóžnik praji w pschirunaju (Mat. 20, 1—16), ſak Bóh tón Knjes dželacžerjow do ſwojeje winizy phta. Š tuteho pschirunanja a druhich Božich ſłówow wěmy, ſo chze tón hospodař, to je Bóh, kóždeho člowjeku, kóždy lud do džela pschistajicž a ſo ma wón ſa kóždeho wózbeje dželo, potajkim tež ſa tebje, tež ſa wózby lud, ſa ſerbſki lud. Kotre dželo pak je nam Sſerbam pschikasane? Th hlaſach do wózneho kraja. Wjele ſkukow je tam do mjenia „ſnutſkowneho miſionſta“ wobsanknjenych. Tu mam ſo ſwojich mozach ſe ſwojimi němskimi wěrybratrami ſobu dželacž. Th hlaſach do ſerbſkich wózadow. Te ſu nam pschede wſchém porucžene; tu mam ſo dželacž, jako němský wěrybratsja we ſwojich wózadach. Th hlaſach na miſionſtwo mje ſ pohana mi; tež to je w dobrých rukach. My ſi temu ſkukej bohacže dawamy a ſo wjeſzelimy, ſo móže ho dyž a dyž tež ſerbſki bratr ſa předarja Božeho ſłów ſe pohanam pôzlačž. Ale dželo, ſotrež je runje tebi jako Sſerbej pschirucžene, to tež jow njewidžiſch. Hdyž pak wono je? Wobrož ho tam, hdyž cze twoja rěč wjedže. Twoja rěč je ſlowjanska. Ludžo tajſkich ſlowjanskich rěčow bydla hižom w Němſkej a Avstrijej a dale ſe ranju hacž ſe chinskej a japonskej hraničy a wot brjohow ſewjerneho lodoweho morja hacž ſe grichifkemu morju.

Wot tuthych ſyłów ſu a ni wſchitzu ſchesczijenjo njefu; pschetož na Balkanje je wjele thžaz Sſlowjanow, kotsiž ſu něhdh pod turkowſkim podkóžowanjom do muhamedanskeje wěry pschecſtupili. A njech ſu tež cži druh ſo mjenje ſchesczijenjo, dha ſy ſola pscheczwědczeni, ſo ſo cžiste a prawe ſchesczijanstwo jeno tam namasa, hdyž Božeho ſłów ſa jenicžke žórklo wuežby a žiwenja placži. Sawěſcze, wulke a kražne dželo by to ſa evangeliſkich Sſerbów bylo, kražnosć Božeho ſłów mjes druhimi Sſlowjanami roſſchérjecž. Ale hižom ſtaj mjes Sſlowjanami na dwaj millionaj, ſotrajž ſo tež po mjenje ſe wſchelakim evangeliſkim zýrkowjam džeržitaj. Š tuthym wěrybratrami ſnajomſtwo a bratrowſtwo hajicž, je nasch druhi rjanu nadawſ. Wo tém chzemy po čaſu wjazy pižaež.

Wjele thžaz pjenjes ſo mjes nami ſožde ſe ſa wſchelake potrjebnosće ſwonkowneho a ſnutſkowneho miſionſta dawa. Pschistajm ſe tuthym dobrym a trěbnym ſběrkam hisheže jako nowu wózbebitu a powschitkownu ſběrku: ſe podpjeranju evangeliſkich ſlowjanskich wózadow ſe roſſchérjenju Božeho ſłów mjes Sſlowjanami. Njech tón a druhi, kž ma ſi tutej wěžy luboſcž, redakziji ſwoje mjenno napishe, ſo mohlo ſo ſe ſhromadnými mozačmi dale w tym dželacž.

„Pomhaj Bóh“ njeje jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wſchěch pschecſtawnych „Sſerb. Nowin“ na wſach a w Budyschinje doſtacž. Na ſchitwórcz ſeta placži wón 40 pj., jenotliwe cžižla ſo ſa 4 pj. pschedawaju.